

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	2 . . . 50.	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . . 70 . . .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A szántó-vető cselédekről.

(Gyűlés a vármegyeházán.)

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterre pártkülönbőség nélkül büszkék lehetünk és vagyunk is. Mert ő az első földmivelésügyi miniszter, a ki, a büróból az élet valóságos világába kiszállva, ezen ősi földmives országban a figyelmet a mi ételt-italt adó szentoltárunkra, a földre fordította és törvényeket és szerveket alkotott, melyek mindnyájan a föld oltalmazására, a földművelőinek támogatására, a földmives érdekeknek életkérdés fontosságú fejlesztésére szolgálnak, gyarapítva az ősi nemzeti fentartó erőt, melynek gyöngetésére elődiszipoly seregek támadtak.

De ezen válságaink, életnélkül küzdelmeink közepette adta minékünk, földmives magyaroknak, Istenünk Darányi Ignác földmives minisztert, ki a közönséges rendszer nyüge alatt is, alapvető sikerekkel küzd, alkot, gyarapít a magyar föld pusztuló gazdáinak, esztikevas forgató műveióinek biztos jobb volta érdekében.

Ime ilyen törvénybe iktatott és maradandó áldott hatású alkotása az országos gazdasági munkás és cselédsegély pénztár szervezése is, melylyel a magyar rögöknek az igazi buvárait, a szántóvető földmives cselédséget,

munkásokat öleli a nemzet meleg keblére, honnét a mostoha nemtörődöm-ség miatt, a méregkeverő izgatók bujtogatásai miatt szakadozni kezdettek ezen verejtékes homloku testvérek, kiknek sorsa a széndarab sorsa volt.

Mig a széndarab tüzet, melegséget gerjesztett és derengett szét szurtos testéből: becsülte a kovács, Kohójába helyezte azt és fuvóval is élesztgette a tüzet, de midőn ereje, tüze csökkent és sem a fuvogatás, sem a piszkálgatás daczára nem lobbant éltető, hasznos lángra többé, akkor a kovács a kohóból a kiégett széndarabot kikaparta, a szemétdombra vagy a műhely előtti sáros ut töltésére dobta az értéketlen kokszot, melyet a föld, a sár nyelt magába.

Az ilyen eljárás a kiégett széndarabbal megjárta, de nem élő, érző és gondolkodó emberekkel szemben, milyenek a földünk munkásai is. Ezen szervezetlen hatalmas elemek ugyan képtelenek voltak védekezni kérlelhetlenül fenyegető balsorsuk ellen, midőn öreg napjaikra, dolog közben elnyomorodott helyzetükre árvaságukat nyilván látták, ekkor reményvesztetten az ő erejökre, filléreikre számító, elődi s hontalan gaz bujtogatók csábos szavainak kész áldozataivá váltak. A lelkökben felgyüremlett keserőségek keserű magyarok-

ká, ugynevezett »czuczilistákká« változtatták szegényeket, a gazdasági munkások és cselédek számos tizezreit, de kiknek a szocializmus sem adhatott délibábos szép de megfoghatatlan reménykedéseknél egyebet, izgalmas vágyakkal keserítvén a keserű magyart, ki vak izgalmában a hazai bástyák ostromlására is készen állott volna, nem törődve azzal, hogy a leomló falak temetik el az ő szikár testét is.

Dicséret tehát azoknak, áldás tehát azokra, kik az országos gazdasági munkás és cselédpénztár eszméjét megvalósították, kik a támasz nélküli földmives munkás és cseléd népet a nemzet éltető keblére ölelték, a kinek így betegségében, öregségében nem kell többé az árok szélen, gazdátlan kutya módjára, pusztulni, mert mellette áll a gazdasági munkás és cseléd segélypénztár oltalmazó, gyámolító karjával.

Midőn tehát ennek szervezésére Puky Gyula főispán ma délelőtt a vármegyeházán gyűlést tartott, őszinte lelkesedéssel és örömmel üdvözljük a kezdeményezést és ti hozzátok fordulunk Hajdúvármegye hivatalos tényezői, földbirtokos kis- és nagy gazdái, hogy mind magatok iratkozzatok, mind földmunkásaitokat és cselédjeiteket irasátok be ezen a nemzet nagyerejét

A hónapos rózsá regéje.

Irta: **Tóth Mariska.**

Tél volt, de a kellemesen fűtött, csinos szobának ablakában, egész pompájában virágzott egy szép hónapos rózsá. Gondtalanul, nyugodtan nézegetett ki a jégvirágokkal félig befagyott ablakon. Közel hozzá, egy asztalkán, hervadt virágcsokor várta kinos kimulását.

— Mily hideg van odakinn, — fordult a hónapos rózsá a virágokhoz, — valóban szerencsések vagyunk, hogy ily jó helyen tölthetjük napjainkat.

— Melyik hónapban vagyunk most, szép barátnőm? — kérde egy hervadt kamélia a csokorból.

— Februáriusban, — felelt a hónapos rózsá a.

— Ah! mennyi ideig kell még szenvednünk? — sóhajtott egy fehér szegfü s száraz szirmait busan rázogatta, — két hete, hogy ide hoztak bennünket s azóta mi az életünk?

— Halálunkig tartó haldoklás, — felelt kinos lemondással a kamélia.

— Nyugodjunk bele, kedves barátnőm, ezen már nem lehet segíteni, — csillapítá

őket egy fonnyadt árvácska. A virágok elégedetlenül rázogatták hervadt fejcskéiket.

— Ne szomorkodjunk, kedves barátnőim, — vigasztalá őket újra a kis virág, — inkább kérdezzük meg szép szomszédnőnket, mi ujság van a külvilágban? ő ugyanis mindig az ablakból szemléli azt.

A beteg virágokra enyhítőleg hatottak kis társnőjük szavai, s ők is kérésleg hajtogatták fejcskéiket a hónapos rózsá felé.

— Én nem tudok oly valamit, a mi titeket érdekelne, — szólt szeliden mosolyogva a hónapos rózsá, — innét az ablakból csak embereket látok jönni-menni, de mi virágok nem értjük az ő szokásaikat, tetteiket, hanem ha megelégedtek egy szerény kis történettel, mely nekem s testvéreimnek előbbi életét tárja elétek, úgy halljátok.

A virágok fonnyadt arcuzatán bágyadt mosoly vonult végig, száraz fejcskéiket igenlőleg hajtogatták s előre hajolva, figyelve hallgatták a hónapos rózsá elbeszélését.

— Nagy kertben születtem, — kezdé a rózsá. Én akkor még igénytelen kis virág valék és társnőim többször kicsufoltak. De én ezzel mit sem törődtem s megvontam magam a kert egyik sarkában. Abban az

évben, melyben történetem kezdődik, tartotta a tündérkirálynő, a szép tüzes rózsá, ezredik születésnapját. Kihirdette a kertben, hogy e napon minden alattvalója kívánságát teljesíti. Barátnőim mind örültek e nagy kegynek, mert mindegyiknek volt kérésnivalója a rózsás királynőtől. Nem tagadom, én is örültem, mert nekem is volt titkos vágyam. Elérkezett a várva várt nap. Társnőim se-regestől siettek a trónterembe. Legutolsónak maradtam én. Minden virág kért valamit. Egyik szépséget, másik jó illatot, harmadik hosszú vagy korai virágzást, de örökké tartó életet egy sem. Már mind végeztek, csak még én voltam hátra. Társnőim ellenséges pillantásokat löveltek felém, de én ezzel mit sem törődve, halk hangon adtam elő kérelmemet, mely abból állott, engedje meg, ne kellessék nekem is a többi virágokkal együtt téli nyugalomra térnem, hanem hadd zöldeljek egész életem végéig. A virágok gunyos nevetést hangoztattak kérelmem felé, de csakhamar elhallgattak, mert a királynő meghatott hangon szólt hozzám:

— Jól van, kis alattvalóm, teljesedjék kívánságod. Ez szép kérelem tőled, — ezzel melegen keblére ölelt.

— Fogadd tőlem, szerény kis virág —

gyámolító és egybekapcsoló szervezetbe. A keserű magyarok rongyos gárdája helyett, áldott mezőinkön, így sorakoztathatjuk hatalmas nemzeti hadsereggé a sorsukkal elégedett magyarokat.

Ifjabb Móricz Pál.

Bitangolt városi földek.

(Ajánlva Puky Gyula főispán ur figyelmébe.)

Mindenekelőtt előre bocsátom, a menyinyben tévednék, a helyreigazitást szívesen fogadom a közügy érdekében még Simonffy Imre polgármester urtól is, noha a királyi tanácsos máiglan adós a felellettel a hozzája intézett, de Papp László által tagadott levelet illetőleg.

Most egy tekintélyesebb területű városi földről van szó. Talán tizenhat vagy talán még ennél is több hold föld ez? A város az urban boldogult Kertészeti Egyletnek adta ezt a városi földet használatra. Azonban ez az egyesület részvét hiányában régebben be adta a kulcsot. Én nem tudom, hogy a városi levéltárban meg van-e ezen kulcs? Pedig valami értékes kulcs lehet ez a debreczeni közigazgatás büneit záró vasasláda felnyitására, a miről azonban csak akkor lehet szó, ha tisztázásra kerül a sor, hogy a Kertészeti Egylet helyett kiesoda használta éveken át ezen tekintélyes területű városi földet?

Es kirakta zsebre annak illetéktelenül a jövedelmét?

Mert ezt kell megfejtetni, hogy a Papp László ur által is kitűnően ösmert „ezer mesés” Szeszamlakat felnyilják és hogy e bitangolt városi földekről is tiszta számadást lássunk már egyszer?

Mi már e lap hasábjain rég idő óta sürgetjük a tisztázást, de mivel a város polgármestere nem akar megszólalni, ezért fordulunk kegyedhez Puky Gyula főispán ur.

szólt hozzám újra a rózsa, egy bimbót nyujtva felém, melyet ruhájáról szakított le, — légy hozzám hasonló s ne csak zöld légy, hanem havonként nyiss új virágot, mely színben, pompában s illatban hasonlítson az enyémhez.

Én kábultan az örömtől hajtottam le fejemet s a tündérkirálynő illatos csókját lehelt homlokomra, mely illat örökre sajátom maradt. Nemsokára elmúlt a nyár, erős hideggel köszöntött be az ősz. Az én törzsömön még mindig az egy rózsa nyílt, melyet a tündérkirálynőtől kaptam. Társnőim már mind elköltöztek nyugalomba, én még mindig virultam. Egyszer délután vig társaság haladt el mellettem s mindnyájan bámultak, hogy a csipős hideg dacára még mindig virulok.

— Mily szép rózsa! — kiáltott fel egy lányka, — ugy-e kedveseim, — fordult a társnőihez — jó volna, ha a kertészszel kivétném. Kár ezért a szép rózsáért, hogy a ködös levegőn van.

Nemsokára pompas esérépben álltam egy szép, langyos szoba ablakában. Kis urnóm gonddal ápolt s nemsokára, február hóban, új bimbó nyílt törzsömről. Tehát

Vagy amennyiben a Főispán ur békés természetével ellenkeznének az ilyen kényelmetlen vizsgálatok, úgy vélekedünk, netalán tán hogy Kaffka László ösmert miniszteri tanácsost kéré fel a polgárság ezen „bagatell ügy”, mint a jóval hirhedebb polgár Papp László polgártárs, szeszület főnök, ügyének a megvizsgálására is? Bárha az utóbbit tisztázását illetőleg igazságos eljárást várunk a közgyűlés kebeléből kiküldött bizottságtól is.

(- cz.)

Városi közgyűlés.

(Hatodik nap.)

A hat napig tartó közgyűlés, tegnap este 7 órakor befejeződött. Tegnap délutánra még két lényegesebb tárgy maradt hátra. Nevezetesen a letárgyalt költségvetés alapján a pótdó megállapítása és a nagyport felvert városi szeszkereskedés és ezzel kapcsolatosan a Papp László fele 6000 forintos jutalom ügye.

Az ügy eléggé ösmertes. Papp Lászlónak az ötös bizottság önhatalmulag 6000 forint jutalmat adott a város vagyonából, noha az az összeg Papp Lászlót nem illette meg, amint azt maga is elősmerte egy a polgármesterhez intézett levelében, melyet lapunkban is közreadtunk. Erre a levélre Papp László ugyancsak lapunkban kinyilatkozta, hogy ez a levél hamisítvány, hazugság, illet ő sohasem irt a polgármesterhez, ilyen levél nem létezik.

Azonban a tegnapi közgyűlésen bebizonyosodott, hogy Papp László, a polgármester ur belső tanácsosa, nem mondott igazat. Pedig az a jellemző nyilatkozat is, ezt határozottan állítjuk, a polgármester böles tudtával jelent meg. Ugyanis Papp László,

a királynő ígérete beteljesedett. Azóta minden hónapban illatos bimbó fakad ágaimon s a telet testvéreimmal együtt kellemes, meleg szobában, a tavaszt és nyarat a kertben töltjük.

A hónapos rózsa elhalgatott a hervadt virágok arcán fájdalmas meghatottság ült. Megemlékeztek arról, hogy a csuf kis virágot ők is mily gyakran megbántották. De a csunya kisvirág elvette jutalmát, ők büntetésüket. Itt állt előttük mint pompás rózsa s a multat egy szóval sem dobta szemükre, mintha nem is tudná, hogy ők is ellenségei voltak, bár jól ismeri őket.

A hervadt virágok s a hónapos rózsa között halk beszélgetés folyt le, melyet nehezkes emberi lépések szakítottak félbe.

A csendes, illatos szoba ajtaja kinyílt s durva kéz ragadta meg a hervadt virágcsokrot.

A szegény virágok haldokolva, végső bucsupillantást vetettek kedves barátinjuk felé s az ajtó bezáródott mögöttük. Pár percz mulva az udvar hideg levegője véget vetett kinteljes életüknek. A hónapos rózsa bocsánatát magukkal vitték a sirba.

mielőtt a levelét meghazudtoló nyilatkozatát közreadta volna, hosszan értekezett a polgármesterrel mind a levelet, mind a közreadandó nyilatkozatot illetőleg. Vagy talán ez sem volna igaz?

És a letagadott levél igenis létezik. Márton Imre a közgyűlés színe előtt mutatta fel annak eredetijét, ugyannyira létezik, hogy a polgármester kellemetlen helyzetében maga sem tagadta a levél létezését, sőt, határozottan nyugdíjképes magas korát tekintve, meglepően emlékezett olyasmilére is, hogy a levélkét talán tán még maga is szerencsés volt olvasni . . .

Szomorú és megdöbbenő eset ez, hogy Debreczen város polgármestere palástos cimborájául szegődik Papp Lászlónak. Lehetetlen kitérnünk azon kötelesség elől, hogy máskor még ne méltassuk, vissza ne térjünk ezen eseményre, annyival inkább, mert a köztörvényhatósági bizottság maga is szükségesnek látta, hogy a saját kebeléből bizottságot küldjön ki a sötét ügy megvizsgálására.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt.

Az első tárgy a letárgyalt költségvetés alapján a jövő évre kivetendő pótdó megállapítása volt. **Vecsey Imre** olvasta fel az erre vonatkozó főszámvevői javaslatot, melynek főbb adatai a következők:

Rendes kiadás	2.397,588 kor. 83 fil.
Rendkívüli kiadás	594,858 „ 77 „
Összesen:	2.992,447 „ 60 „
Rendes bevétel	2.326,871 kor. 72 fil.
Rendkívüli bevétel	388,308 „ 80 „
Összesen:	2.715.180 „ 52 „
A hiány tehát	277.267 kor. 08 fil.

Enek megfelelőleg **32% pótdó** kivetését javasolja a főszámvevő.

Márton Imre megdöbbenéssel hallja, hogy 32.8 % pótdót javasolnak. A kiszámított % ot nem tartja megbízhatónak. A fedezetbe fel kellene venni a megszüntetett állásokkal megtakarított fizetéseket.

Puky Gyula főispán kijelenti, hogy miután a szervezési szabályzat átdolgozása ügyében véglegesen még nem határozott a közgyűlés, nem lehet tudni, hogy a kiküldött bizottság miképen határoz ebben az ügyben és hogy lesznek e fizetési megtakarítások.

Márton Imre fentartja indítványát. **Ferenczy Gyula** hozzájárul Márton indítványához.

Kovács József szerint, ha a tisztai állások után befolyó jövedelmet, tekintetbe vesszük, hogy az nem a nyugdíjalapot illeti, a pótdót 30%-ban állapíthatjuk meg. Javasolja, hogy még egyszer adják vissza a költségvetést a főszámvevőnek, hogy az a pótdóra nézve újabb javaslatot terjesszen elő.

Puky Gyula, Vecsey Imre, Márton Imre, Király Gyula felszólalásai után a közgyűlés azt határozza, hogy még egy körültekintőbb számításat tesz a tanács és véglegesen a számadatok hitelesítése után fogja a pótdót megállapítani. Ha a főszámvevő számításai pontosak, akkor **32.8% lesz a pótdó.**

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású **Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT**, mely megóvja a fejbőrt az el-**korpásodástól, megszünteti a hajhullást**, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a haj elmolyosodását. Megszünteti mindenféle hajbetegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. **Nem rontja a haját**, sőt annak növelését elősegíti s a haját **dussá, sűrűbbé teszi**. Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jóságú **Dr. Borsos-féle Hajkenőcs**, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor. (2)

A debreczeni zenedének 4000 korona évi segélyt szavazott meg a közgyűlés. A tanács kiutalta a segélyt s most kéri ezt tudomásul venni.

Szentessy János azt mondja, hogy megszavaztuk a segélyt, de meg is tagadjuk. Tagadjuk meg.

Ferenczy Gyula: Egy város nem fejlődhet akkor, ha polgárai szabadidejük csak az utcán való ácsorgásra használják fel. Nagy zaj! Felkiáltások: Eláll . . . eláll.

Ferenczy Gyula: Nem tudnak megsérteni, bárhogy zajongjanak is. A kultúra fontos tényezőjének tartom a zenét igenis és nem sértenek a támadások, nem magánérdekekből beszélek, hanem a közérdekért.

Puky Gyula főispán: Erről már nem lehet beszélni, mert nem szólaltak fel a költségvetés erre vonatkozó tételénél, a hova a 4000 korona fel van véve.

A közgyűlés a zenede számára meg szavazott 4000 korona kiutalását tudomásul veszi.

(A Papp László féle ügy.)

Hajdu Gyula tanácsnok ösmert felebezése a szeszkereskedés ügye és Papp László jutaléka került tárgyalás alá.

Hajdu Gyula felebbezésében azt mondja, hogy Papp László jogtalanul kapott 6000 forint jutalékot, számadatokkal be is igazolja ezt és kéri a jutalék visszavételét. Ezzel egyidejűleg indítványozza, hogy a tanács hajtsa végre a miniszternek két év előtti utasítását, mely azt mondja, hogy az állami fogyasztási adó és a szeszadópótlék együttesen, házilag kezeltessek, különítessék el teljesen a szeszüzlettől továbbá miután a szeszüzlet csekély tisztajövedelmet hoz, szüntessék meg és Papp László, mint megbízhatatlan egyén mozdíttassék el állásától.

A tanács a felebbezésre azt javasolja, hogy a 6000 forint jutalék, miután azt Papp László jogosan vette fel, ne vétessék vissza, továbbá azt is javasolja a tanács, hogy az indítványnak ama része, hogy az állami fogyasztási adó és adópótlékok együtt kezeltessek, teljesen elkülönítve a szeszüzlettől, fogadtassék el. A tanács a szeszüzlet megszüntetését nem látja indokoltnak, valamint a városnak „érdeke” kívánja meg, hogy Papp László állásában meghagyassék.

(Papp László levele létezik.)

Márton Imre az első felszólaló azt mondja, hogy mostanában polémia folyt egy levél miatt, mely a »Debreczen«-ben jelent meg és a melyet Papp László intézett a polgármesterhez. Papp László erre a levélre kinyilatkoztatta, hogy ilyen levél nem létezik. **Nekem a kezem között van ennek a levélnek az eredetije.** Felismutatta, ha most is tagadná, irásszakértőket kell hívni, mert Papp László sajátkezű aláírása van a levelen. Ebben a levélben (felisolvassa a lapunkban közzétett levelet) Papp László maga elősmeri, hogy neki csak 408 forint jutalék jár. Az a levél bizonyítja, a Papp László írása bizonyítja, hogy őt

szerezése szerint a 20000 forinton felüli haszonból illeti 5%. Ezeknek alapján kéri a tanács javaslat elutasítását és azt indítványozza, hogy Papp Lászlótól vegyék vissza a 6000 forintot.

Szentessy János és **Hajdu Gyula** tanácsnok után **Simonffy Imre** polgármester szól. A Papp László-féle levélre megjegyzi, lehet hogy Papp László irt neki ilyen levelet, **talán olvasta is**, csak azt nem tudja, hogy került az Hajdu Gyulához, ki mindenféle körözötteti a levelet, de neki vissza nem adta. Csodálkozik azon, hogy Hajdu Gyula most szól, mikor ő is tagja volt annak az ötös bizottságnak, az összes iratok is az ő kezei között voltak. (Közbeszólások: **Akkor a levél is nála volt!**) Ezután hosszadalmasan, számadatok alapján igyekszik bizonyítani, hogy Papp László jutaléka jo os volt. Kéri a tanács javaslat elfogadását.

Hajdu Gyula szólalt fel a polgármester után. A polgármester szavaira reflektál. **Az ösmeretes levelet Papp László a polgármester rendeletére előnkénti számmal ellátva vitte ő hozzá, hogy annak alapján valóltan adatokat terjesszen a pénzügyigazgatóság elé.** További beszédében azt bizonyítja, hogy az ellenőrzést Papp László teljesen lehetetlenné teszi. Főkérdés ez ügyben, jogosan kapta-e Papp László a 6000 forintot? De mert jogtalanul vette fel a 6000 forintot, tehát visszakell tőle követelni.

Fejér Ferencz az elhangzott beszédek után nem fogadja el sem a tanács, sem pedig **Márton Imre** javaslatát. Indítványozza, vagy a felügyelő bizottság, vagy egy külön bizottság vizsgálja meg ezt az ügyet, jogosan kapta-e Papp László a 6000 forintot, vagy nem?

Ábrahám László (a tisztí főügyész) nem tudja, nem állítja, hogy jogosan illette-e meg Papp Lászlót a 6000 forint jutalék, de ez végérvényesen elintézett dolog és azt szerinte csak akkor lehetne visszakövetelni, ha Papp László a könyveket meghamisította volna. Indítványozza a tanács javaslatának elfogadása mellett azt is, hogy a közgyűlés a maga kebeléből küldjön ki egy állandó felügyelőbizottságot a szeszkereskedésre vonatkozólag.

Simonffy Imre polgármester hozzájárul **Ábrahám** indítványához. A szeszkereskedést, habár sokan bántják, ezt a „geszette” fentartani kéri.

Ferenczy Gyula nem járul ahoz, hogy az alkalmazottak után az adót a város fizesse, helyesli, hogy kiküldessék egy bizottság az ügy felderítésére és tisztázására.

Márton Imre indítványát módosítja, hozzájárul ahhoz, hogy az ügy tisztázására bizottság küldessék ki.

Szavazásra került a dolog és a közgyűlés nagy többséggel úgy határozott, hogy bizottságot küld ki annak megállapítására, és a számadatok megvizsgálására, hogy jogosan kapta-e Papp László a 6000 forintot? Ennek a bizottságnak tagjaivá lettek: **Juhász Ignác**, ifj. **Schwartz Vilmos**, **Szentessy János**, **Márton Imre**, **Nagy Ferencz**, **Roehltz Arthur** és dr. **Fejér Ferencz**.

A tanács elöterjesztés többi részét elfogadták.

Király Gyula tanácsnok a város zabszükségletéről referált. Árlejtést hirdettek a zabszükségletre, de az eredménnyel nem járt.

Ebből az ártatlannak látszó dologból olyan parázs vita keletkezett, a melynek alig akart vége szakadni.

Végül a közgyűlés úgy döntött, hogy a szükséglet beszerzését ismételt árlejtés útján eszközli.

Wagner György szállásbiztos azt kéri, hogy a közös hadseregben eltöltött 12 évét számítsák be a nyugdíjba. A tanács ezt a kérelmet nem javasolja teljesíteni. Így döntött a közgyűlés is. Nehány rendőri nyugdíjazás és oklevél kihirdetése után a gyűlés 6 óra után ért véget.

Ma délután négy órakor a pótdadó megállapítása végett tart a törvényhatóság egy rövid ülést. A hitelesítő közgyűlés pénteken lesz.

Délutáni levél,

(A római katolikus közkönyvtárról.)

A debreczeni pinczér szakiskola megnyitására ballagván, a Szentanna- és teleki utcák sarkán, az emeletes házban, szemben a piaristák diszes főgymnáziumával, egy különösebb bolt felírás ötlött a szemembe. Ugyanazon boltnak egyik felirása volt ez, a hol a jámbor pádovai Szent Antal cégére alatt árulnak különféle szentelt portékákat. . . . A pádovai Szent Antal cégérről már irtam egyszer, most más felirat ötlött szemembe és ez az volt: „Római katolikus közkönyvtár.”

Pádovai Szent Antalnak bolti cégérként való alkalmazásába bele akaszkodtam a multkor, azonban ezen második cégérbe nem fogok belekapaszkodni, mert én a legigazibb barátja vagyok a közkönyvtáraknak, azért elfogadásra ajánlom a római katolikus testvérek példaadását. Ime római katolikus közkönyvtárunk már van Debreczenben, hát református, hát városi közkönyvtár van-e? . . . Pedig nem is egynek, hanem többnek kellene már fentállani, nem szüklát-körü felekezeti szempontból, de a magyarnemzeti szempontból mondom ezt. Népünk ma már, ha csak hozzá férhet, szeret olvasni, ne engedjük tehát végleg át a kozmopolita erkölcsi és zagyvalék, rontott magyar nyelvű és felfogásu utcái lapok félrevezetett áldozatait, de alapítsunk hazafias, erkölcsös tartalmu közkönyvtárakat. Tanulhatunk a római katolikusoktól, e tekintetben, mi református magyarok is.

Szabad Hajdu.

Békési „Prima” házikenyér sütőde Debreczenben.

Sütőde telep **Miklós-utca 35.** Falk ház. Főelárurító hely **Nov. 1 től Piacz-u. 26.** Szikszay ház. a nagytözsde mellett. Fiók-elárusító helyek: **Simonffy u. 2.** és **18.** számú vassátrak, hol ma és mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

NAPI HIREK.

Adakozásra való fölhevítés.

Fazekas Mihály sirjának emlékkövel való megjelölését már régebben elhatározta a főiskola ifjusága. Az ifjuságtól indult ki ez a mozgalom, mert bizony a Ludas Matyi szerzőjének hirt nevét a debreczeni társadalom már csaknem egészen elfelejtette.

Sirja is régen jeltelenül áll. Néhány év múlva talán a földdel egyenlővé lett volna ez a kis sirhalom és sonki se tudta volna megmondani, hogy Fazekas Mihály porai hol porladoznak?

Pedig a halottak megérdemelnek egy fejfát, egy sarkövet, melyre fölvéssék nevüket és néha-néha reá helyezték a kegyeletnek virágkoszoruját.

A Fazekas sirja meg éppen nem maradhat jeltelenül.

Fazekas jóval felülemelkedett a köznap emberek színvonalán. Költő volt a magyar nyelv ujjaszületésének korában. A tudományokkal foglalkozott, a mikor a magyar tudományos irodalom még a kezdet kezdetén állott.

Az egyenlőségnek és szabadságnak buzgó hirdetője, dalosa és harciosa volt, ez eszmék hajnalának csak alig derülésekor.

A XVIII-ik század végén és a XIX-ik század elején élt, a nemzeti fölébredés korszakában és ő is ott volt a nyelvünkért, műveltségünkért és szabadságunkért küzdött igaz, becsületes, eszményi lelkű magyarok sorában.

Nem szabad elfelejtenünk róla, míg magyarok vagyunk és míg a nemzeti fennmaradásunkért sokat dolgozott és küzdött férfiak iránt kegyelet és hála él bennünk.

De nem felejtkezhetik el róla főleg Debreczen közönsége!

Fazekas Mihály tősgyökeres debreczeni polgár volt, itt született, itt is halt meg, és életében munkásságát szülő városának és polgártársainak javára szentelte,

Mégis kopár, jeltelen a sirja!

Mi most egyéniségéhez méltó, szerény sarkövet akaránk sirhalma fölé állítani és pedig a debreczeni közönség szíves pártfogása mellett a következő év tavaszán, hogy már a virágok fakadásakor az ő legkedvesebb barátjainak, a fűvész költőnek sirja, ne legyen, városunk szegényére pusztá, jeltelen, elhagyatott.

Meg vagyunk győződve, hogy nem lesz sikertelen felhívó szövegünk a melylyel most Debreczen közönségéhez fordulunk:

Adakozzanak e szerény emlékköve!

A főiskolai ifjuság nevében kérem mindazokat, a kikben kegyelet él a jeles fűvész és költő debreczei civis emléke iránt: járuljanak hozzá filéiroikkal e sír-emléknek felállításához!

A szíves adományokat kérem a „Magyar Irodalmi Társulat” czimére az ev. ref. főiskolába küldeni.

Az adományokat köszönettel fogadja es hírlapilag nyugtázza az „Irodalmi Társulat” Fazekas emlék bizottsága.

Nagy Sándor

a „M. I. T. elnöke.

A reformáció emlékűnepe.

Nagy magyar református városunk nevezetes évforduló ünnepre virrad fel holnap. A reformáció születésének sok százados évforduló napját ünnepelik az ezen erős magyar felekezethez tartozó hívek. A debreczeni református gyülekezet templomaiban,

tornyaiban megkondulnak az összes harangok és a templomokba gyűlt hívek előtt a reformáció jelentőségét és eszményeit magyarázgatják a szolgálattelvő lelkészek. Kilencz óraker pedig a nagytemplomban lesz emlékűnnepi istentisztelet és ünnepeket rendez a kollegium ifjusága is, azért szenteljük e délelőttöt a kegyeletes emlékezésnek, az uttörők iránt érezett örök hálañk lerovásának. Imádkozzunk.

A debreczeni pinczér szakiskola

Ünnepélyes megnyitása tegnap történt meg a ipariskola egyik szűk szobácskájában. Emlékezetes napja marad ez a debreczeni vendéglősök, kocsmárosok és pinczerek áldozatkész egyesületének. Emelte ezen megnyitási ünnepnek a jelentőségét, hogy a magyar vendéglősök két legkiválóbb vezére, Gundel János és Glück Frigyes fővárosi nagyvendéglősök is megjelentek és lefáradtak. És nem csupán buzdító szavakkal járultak az iskola megnyitásához, de Glück Frigyes, ki igen magas szónoknak is bizonyult, azon melegeben 500 k. adományozott. Megjelentek az ünnepségen Gundel János és Glück Frigyes Budapestről. Bészler Károly tanácsnok, Csanky Viktor tanfelügyelő, Wolaffka Nándor dr. püspök, Podolszky Béla m. á. v. műhely felügyelő, Benedek János, Bakonyi Samu országgyűlési képviselők, Tóth Kálmán jegyző, Szávay Gyula iparkamarai titkár, Dóczy Gedeon ipariskolai igazgató, Dávidházy Kálmán, az ipartestület képviselői, Bereczky Lajos rendőrfogalmazó, dr. Tóth Emil s a debreczeni vendéglősök és kávésozok teljes számban. — Az elnöki asztalt a vendégek, és a szakiskolát megalapító H a u e r Bertalan ipartársulati elnök és Márkus Jenő az ipariskola gondnoka foglalta el. Az iskola növendékei bevezetésül a „Szózatot” énekelték el, majd Hauer Bertalan, a debreczeni Vendéglős Ipartársulat elnöke üdvözölte lelkes szavakban a megjelenteket, ösmertette Márkus Jenő nagy érdemeit az iskola létesítése körül és buzdította a kis növendékeket. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Csanky Viktor tanfelügyelő, mint miniszteri felügyelő méltatta az iskola jelentőségét, utána Polster Adolf, a szakiskola tanítója fejtette ki tanítási programját és ecsetelte a pinczérsegnek a hivatását a modern társadalomban. A Márkus féle Dréher sörcsarnok egyik ügyes borfúja, Markbreiter Sándor a növendékek nevében fejezte ki a főnökök iránti hálaát az iskola felállításáért, a lelkiösmertes, becsületes igyekezetet is megfogadván. Gundel János, a vendéglősök országos szövetségének az elnöke Márkus Jenőnek, Hauer Bertalannak s általában az áldozatkész, az elismerésre igazán méltó debreczeni egyesületnek fejezte ki köszönetét. Glück Frigyes tartalmas és szép beszédben méltatta a reformok jelentőségét és igen lelkes beszédet tartott még Auslander Gyula miskolczi kiküldött is. Végül Hauer Bertalan köszönő zárszavai után a növendékek a Hymnuszt énekelték el, a mivel az iskola megnyitási ünnepe véget is ért. — Örömmel láttuk, hogy a debreczeni vendéglősök, pinczerek micsoda áldozatkész jóindulattal, érdeklődéssel karolták fel ezt az eszmét, mely ime tegnap valót öltött és hasznosan gyümölcsözni is fog. Este pedig ünnepi vacsora volt a Hauer Bertalan „Angol Királynő” czimű nagyvendéglőjének a külön termében, a melyen meghívott, előkelő vendégek és szakemberek jelentek meg. Az igazán fényes, izléses kiszolgálás, válogatott borok Hauer vendéglőst és az egyesület

vendéglátását dicsérik. Nagyon természetesen a felköszöntők nem hiányoztak s a zene hangjai mellett sokáig együtt maradt a szépűnnepi társaság.

„Viharos gyűlés a városházán”

czimű, lapunk tegnap 209-ik számában közzé tett cikk egy részének helyreigazításául, illetve kipótlásául adjuk meg a következőket. Tevés információ alapszik ugyanis az, midőn mondtuk, hogy a polgármester, a meghívottak egy részének eltávoztása után folytatván az értekezletet, az ott maradt néhány emberrel letárgyalta a tárgysorozatot; mert mindössze is csakannyi történt, hogy a polgármester az alapszabályzatot olvastatta fel, de ezt is oly nagy zaj közt, hogy abból ugyan egy betűt sem hallott senki, de nem is szólott hozzá senki. Egy kis időre, midőn a zaj csillapult, megkérdezte Kocsár Gábor a polgármestert, hogy az alapszabály felolvasása megtörtént-e? Mire „igen” feleletet kapván, arra kérte ezután a polgármestert, hogy tegye fel azt a kérdést, miszerint ez értekezlet elfogadja e a tervezett alapszabályt? De a polgármester, a helyett hogy teljesítette volna kötelességét a városi főmérnökkel és a kulturmérnöki hivatal kiküldöttjével összedugták fejüket, az asztal mellett forgatva a viz jogi törvénykönyv lapjait, tanácskoztak, hogy a törvény őre (a salabakter polgármester! Szerk.) mitévő legyen!? Kimondja-e ő maga, hogy az alapszabály felolvasatván, az mint ilyen elfogadottnak tekintetik, vagy pedig az értekezlet szavazása alá bocsássa?! Mert a viz jogi törvény az elnöklő polgármestert nem ruházta fel oly joggal, hogy egy alakítandó társulatnak még törvény erejű szabályzatot is alkotasson, hogy a társulatnak még ott levő ellenzőit is kibűtölhesse és a csekély számú érdekelt személyek támogatásával az alapszabályt elfogadhassa, a tisztikart megválasztahassa, azért hallgatással huzta halasztotta az értekezletet. Majd pedig midőn Kocsár Gábor által indítványoztatott, hogy az értekezlet jegyzőkönyvének vezetésével királyi közjeggyő bizassék meg és ez elfogadottnak, egy félórára a polgármester felfüggesztette az ülést. A királyi közjeggyő meg is jelent az értekezleten, látva a törvényőre, hogy most már, a törvényes kívánalmak megtagadása jegyzőkönyvbe foglaltatik, a félórai határidő letelte után az elnöklő polgármester ismét megnyitotta az értekezletet, és a kir közjeggyő jelenlétében azon határozatot mondta ki, hogy miután a kisebbség) inkább talán a többség) erőszakoskodása miatt a közgyűlést megtartani nem lehet, miniszteri biztos kiküldése végett jelentést tesz a miniszternek és így az ülést bezárja. A bánffy huszár, a nyugalomra meg érett poszta tehát nem merete továbbá vezetni az ülést; mert tudta, hogy így mar, törvénytelen eljárása, a jogos kérelmek megtagadása és nem teljesítése jegyzőkönyvileg örökítettik meg még pedig a királyi közjeggyő által, tehát téves tegnapi cikkünkben foglalt azon értesítés, hogy a tárgysorozat letárgyalatott, mert ez bizony jelentések folytán nem történt és nem történhetett meg, valamint az is téves, hogy az értekezletről eltávoztak Kocsár Gáborral az élükön azért mentek volna közjeggyőhöz, hogy ott tiltánozásukat a megalakulás ellen írásba foglalják, mert a közjeggyő meghívásának az volt célja, hogy az értekezlet jegyzőkönyve általa vezetessék és általa az ott történt tényekről hiteles tanusítvány adassék. — De hogy ez meg ne történjék, jónak látta a törvény őre az érdemes Simonffy Imre polgármester az üzlet ajtót becsukni és az értekezlet további folytatását beállítani. Ez az igazság!

Innét-onnét.

— Október 30. —

(A pinczériskolában.)

A kecskelábu padokon tizenhat-tizen-nyolcz rózsás, mert mondhatom, hogy inkább rózsás arczu borfiú, kis pinczér csemete szorongott. Nem haloványak voltak. Ez a derék vendéglősöknek is dicséretökre válik, mintahogy dicséretökre válik a legnagyobb dicséretökre válik ezen pinczér tanoncz szakiskolának, mely második az országban, a megnyitása is.

Bár virágozna fel ez iskola, hogy a mi szakképzett, becsületes és magyar pinczéreink ezen iparból is szoritanák ki már egyszer az osztrák szemetet, mely elfajulásával a magyar vendéglős iparban is telteng nálunk. Azoknak, a kik a magyar nemzeti bástyás ház építésénél minden por-szemre kiterjed a számítások, öröm üdvözölni ezen iskola megnyitását is.

(Piros frakkos rókadászok.)

A honvédhuszár tiszturak piros frakkot öltöttek mára magokra. Falkavadászatot tartottak és az árkon-bokron átugró bátor lovaglásban gyakorolták magokat, mely minden lovasnak fölé emeli a magyar huszárt.

Ezen falka vadászatot természetesen piros frakk, idegen jelmez nélkül is véghez lehetne hajtani; no de ma már az az igazság, nem ruha teszi a magyar embert, hanem a szív-lélek. E tekintetben pedig a mi huszáraink kiállják az aranypróbát.

(Tűz a gyöpszélen.)

Már hajnalonként deres a fű az ispotályi lapon. Pergedez a sárga levél az ákák czokról. Résztvetet kelt, hogy a deres gyeper az ujonczok még most is kukoricza nadrágban, vékony, pókhálós szövetű „Armilajbiban” gyakorlatoznak az osztrák vezényszóra . . . A szegény magyar édes anyák valóban nem tudják, hogy mire szülik a fiokat . . .

Ma már borzongat a hűvös reggel és a földös szürkületben, ott kint a deres gyöpszélen, már lobbadoznak, lángolnak a szalma-tűz csomók, melyek a hideg idő beálltának, a tél közeledésének is csalhatatlan jelei . . . Láttam, mikor ma reggel a lapon disznókat perzselték a helyes polgárok, mert hervad hull a levél és közeledik a tél. A csapkodó lángok meleg fényvel borítják be a jöltáplált magyar arcokat. Valaha magam sem ablakon át élveztem a disznópörzsölést, a disznótort! . . . Valaha!

nemes Portörő Kelemen.**Kinevezés.**

Puky Gyula főispán dr. Széll Kálmán orvost tiszteletbeli kerületi orvossá nevezte ki.

Zabhegyezés a zabszállítás sorja felől.

Zabot hegyeztek a szerdai közgyűlésen. Ezek a hegyes zab szemek többféle érdeket kellemetlenül csiklandoztak. A városi zabszállításra fordult a szó. Nom utolsó vállalkozás ez. Évente mintegy 20 ezer koronát érő zabról van szó, melynek a liferálása eddig kéz alatt, suba alatt történt. Azonban jövőre nem lesz így. A multak zabszemeire pedig abrakos tarisznyát vetvén, a jövőt illetőleg vegyük tudomásul a közgyűlési határozatot, mely egy lépés a takarosabb gazdálkodás felé. Daczára az ellenkedésnek, majd úgy irtuk: ellenérdeknek, kimondotta a közgyűlés, hogy a város részére szükséges zabot jövőre **nyílt árlejtésen** kell beszerezni. Ez a helyes, ez az egyenes út. Eleget ráfi-

zetett már a város a suba alatti gazdálkodásra; de meg a termelő gazdáinkra is haszonnal járhat az ilyen árlejtés. Álljanak össze és szállítsák magok a saját zabterméseket a városnak, hogy ne közvetítők rakják zsebre a hasznot, a mikor az ugyszer ráfér a pótdados, saját termelő földmives polgárra is.

Hajduvármegye a földmunkásokért és cselédekért.

Az országos gazdasági munkás és családsegélyező pénztár ügyében, ma délelőtt 9 órakor, népes értekezletet tartott P u k y G y u l a f ő i s p á n a vármegyeháza nagytermében. Az értekezleten jelen volt dr. Fáy Gyula miniszteri titkár, a pénztár igazgatója. A vármegye minden községéből örvendetes szép számmal jelentek meg. Ott voltak: Rásó Gyula alispán, Pénze Sándor árvaszéki elnök, Czeglédy Mihály főügyész, Losonczy Álmos főorvos, Rásó István főispáni titkár, dr. Cseke Miklós árvaszéki elnök, Rásó János tb. főszámvevő, Somossy Béla, Csohány László, Fekete Sándor polgármesterek, Zsigmond Sándor, Soltész Farkas, Nábráczky István, Orosz Sándor főszolgabírók, dr. Nagy Gábor (H. Nánás) Nagy Kálmán (H. Bösörmény), Lengyel Endre vikárius (H. Dorog), Ujhelyi Andor plebános (H.-Dorog), dr. Imre Gábor (H. Hadház), dr. Liszt Nándor (Tetétlen), dr. Gedeon János (Kaba), Dávidházy János (Kaba), Lojka Károly (Tetétlen), dr. Kovács Mihály (Csege), dr. Dömötör (H.-Dorog), Csák Gyula (Egyek), Sturmman Gyula (Egyek), Devics Lajos (Egyek), Kohutáni János (V.-Pécs), Harcsarik Géza (V.-Pécs), Orosz Endre, Jakucs Sándor (Szovát), Szabó Lajos (Hadház), Forrai Ernő (Nádudvar), Adler Farkas (Szoboszló), Tóth János (H.-Szoboszló), dr. Nagy Lajos (H.-Nánás), Kömmerling János (H.-Dorog), Karácsony Zsigmond (Földes), Farkas Győző (H.-Dorog), Bartha Lajos (H.-Dorog), Eötvös Géza (P.-Ladány), Kállay Ignác (Földes), Papp Sándor (Nádudvar), Kaszás József (B.-Ujváros), Veres Géza (Nádudvar), Fazekas Gábor (H.-Bösörmény), Gaál János (H.-Bösörmény), Nagy Albert (Nádudvar), dr. Gáspár Géza (Debreczen), Ethey János (H.-Sámson), Bakos Lajos (H.-Sámson), Nát-házy Béni (Szovát), Toronyi János (Józsa), Csohány József (H.-Nánás), Oláh Gyula (Hajdunánás), Fried Leó (Csege), Csapó Péter (Téglás), dr. Boda Gyula (P.-Ladány), dr. Enders Leó (Nádudvar), Orosz István (M.-Pécs), dr. Nagy Kálmán járási orvos (Debreczen), stb. Az értekezleten Puky Gyula főispán elnökölt, ki örömet fejezte ki, hogy olyan számosan jelentek meg a mai értekezleten. Tartalmas, szép beszédet mondott, melyben a pénztár szociálpolitikai horderejét fejtegette és rámutatott, hogy a kormány ténykedései között ez az alkotás első sorban az, mely megérdemli az előismerést. Rámutatott beszéde további folyamán a pénztár üdvös voltára és arra kérte a jelenlevőket, karolják fel ezt a nemes ügyet és hassanak oda, hogy az virágozzék és hogy gazdák és munkások minél számosabban lépjenek be a pénztár tagjainak sorába. Fáy Gyula miniszteri titkár egy óráig tartó beszédében ösmertette a pénztár jelentőségét, a vonatkozó törvényzikket, annak célját. Rámutatott azokra az előnyökre, melyekhez a munkások a belépéssel jutnak, ösmertette a belépés módzatait, a fizetési feltételeket ezzel szemben mindazon biztositéket, előnyt, melyet a pénztár a tagjainak nyújt. Végül az eszme terjesztésére hivatott az értekezlet minden egyes tagját. A miniszteri titkár beszéde után, az értekezletnek még számos tagja szólalt fel és pedig Rásó Gyula alispán, Nábráczky főszolgabíró, Czeg-

ledi Mihály főügyész, Soltész László, Losonczy Álmos, Papp Sándor, Zsigmond Sándor esperes, kik mindnyájan meleg szavakkal üdvözölték a földmívelési kormány eme tényét és ígérését is, hogy miúdent elkövetnek az eszme népszerűsítésére, de ennek, szerintök nagy akadályja van és pedig nem más mint a sok temetkezési egyesület. Azért tehát a felszólalók szerint módot kell arra nézve találni, hogy ezek a temetkezési intézetek, melyeknek legnagyobb része nem a legszilárdabb alapokon nyugszik, beleolvadjanak a gazdasági munkás és cselédség-pénztárba. (Hát a vármegyei takarékpénztárakról nem emlékeztek meg, a hol a megye urai adják a bankot? Szerk.) Fáy Gyula miniszteri titkár reflektált a temetkezési egyesületek miatt felhozott aggályokra. Ő is szükségesnek tartja a beolvadást és erre vonatkozólag a pénztárról alkotott törvényzikket intézkedik is. Végül Puky Gyula elnök egybefoglalta a határozatot, melyszerint az az értekezlet felkéri a főszolgabírókat, polgármestereket, jegyzőket, hogy községeikben hasonló értekezleteket tartsanak. Az értekezletre hívják meg a gazdákat, bérlőket, munkaadókat és munkásokat és ott kimerítően és részletesen ösmertessék meg ennek az intézménynek célját, előnyeit; továbbá felkéri a papokat, tanítókat, orvosokat is, hogy jelenjenek meg ezeken az értekezleteken és igyekezzenek felvilágosítani híveiket az intézményről és igyekezzenek rábírnivala munkásokat a belépésre, határozta továbbá a temetkezési egyesületek beolvadására vonatkozó mozgalom indítása felől is és ezzel, Puky Gyula köszönő szavai után az értekezletet befejezték.

Debreczeni rövid hírek.

Betöréses lopás. Az éjjel ösmertetlen tettes feltörte Danczinger Mór szatócs Teleki utca 27. szám alatti üzletét. A tettesek nagyon csekély kárt okoztak, mert pénzt szerettek volna, de nem találtak, mert a gazda a pénzt szokás szerint szobájába viszi. A rendőrség a tettest már kis is nyomozta. Maradi Lajos 39. gy. e. póttartalékos személyében, a ki bevallotta a betörést. — A katonai hatóság letartóztatta és vallomása alapján vizsgálta ot indítottak még két katonatársa ellen is, kik állítólag részesesei voltak a betörésnek. — **Elfogott zsebtolvaj.** A fővárosi rendőrség elfogta Kiss János ösmert zsebtolvajt, ki a debreczeni vásáron egy vidéki gazdától, Galambos Jánostól 2800 koronát lopott el. — **Agyonforrázott gyermek.** Blaskó Mihály földmives két éves kis fiára rádült egy fazék forró viz. A kis gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy tegnap este a kórházban meghalt.

Mellfüzőket a legmodernebb formák és alkalmak szerint — bármily kivitelben a legyorsabban és kiváló gondal jutányos áron készít Goldstein Karolina mellfüzőgyára Debreczenben Piacz-utca.

Műsor:

Csütörtökön: bérlet „B” (másodszor) Bellevillei szüz. operette.
Pénteken: bérlet „C” Velencei kal-már. Színmű.

IRODALOM.**Részletek egy elkobzott kenyvből.**

(A fekete-sárga zászló.)

Dr. Kalmár Antal zentai ügyvéd egy könyvet irt. A bpesti kir. főügyészség királysértést talált benne s azért elrendelte a könyv elkobzását.

A szenzációs könyvben a fekete-sárga zászlóról a szerző a többek között a következőket írja:

A „svarzgelb“ szó kiirthatatlanul be van vésvé a nemzet gyűlöletének szótárába. És még ebben a kis dologban sem hoz áldozatot a király a nemzet sóvárgó érzelmeinek.

Nem tehet róla a magyar, de való igaz, hogy a hol ez a fekete-sárga zászló lobogva föltűnik: ott a szivekből legott elfojtott düh száll a magas égboltozat felé. Ezt ez elfojtott dűht egy poétikusan szomorú románczban a „Világosi nótá“-ban formálta meg már réges-régen a magyar nép.

„A toronyban sárgafekete rongy log:
Alája meg bámészkodó nép tolong;
Kérdik egymást: hej-haj pajtás mi ujság?
Elment Kossuth: oda van a szabadság!“

Világosnál már letört a magyar hadsereg, de a szétszéledt bujdosók még nem érkeztek haza csendes falujukba s az otthon maradt falubeliek még csak hallomásból tudják, hogy Világosnál megásódott már a sir nagy Magyarországnak; és mikor a nép látja, hogy a hódító a templom tornyába, a sik pusztára messzire kilobogó fekete-sárga zászlót tűz ki: meg érti a hazája sorsát s néma dühe, rezignáló keserve — a világosi románczba formálódik meg.

Hogyne gyűlölné hát a fekete-sárga zászlót a nép, mikor ez volt a hódítás első leczkéje: ebből látta először, hogy az ország leigázódott, hogy Magyarország fenevadak körmei közé jutott, hogy a magyarnak vége, ur lett a muszka, a német s a legvégén — áll az akasztófa.

És ne mondja senki, hogy az a szinbolum nem éi, hogy az csak ártatlan családi zászló, hogy a csak jező zászló! Eltekintve attól, hogy a fekete-sárga szín nem a Habsburg dinasztianak a családi színe, hanem az egységes birodalmat jelképező osztrák szín: ne használjon a magyarság magyar királya olyan zászlót, a melyet — e király fölkezt személyének jutott lelkesedő éljenek után — mindjárt egyttal az átok fohásza kísér.

Éljen a király — átok a zászlónak — vajjon mi szüksége van: királynak — magyarnak erre a szörnyű ellentétre?

Miért kell a független magyar állam dicsőséges szinbolumának, a 49 ben porbasújtott fekete-sárga zászló előtt meghajolni?

Vannak irtóztos emlékek, melyeket az idő balzsamos ujjai sem törölhetnek el; emlékek, melyeket megbocsátani embernek nem adatott. A legyilkoltak esontjai olporának, a könnyek árja kiapad, az özvegyek és árvák gyászruhái elrogyolódna: de az emlékezet megmarad.

De ha már azt a fátyolt rá kell vetni a multaknak az emlékezetére: hát jó — rá kell vetni — de a fátyol tetejére ne tegyenek még sárga-fekete zászlót.

Tegyen rá a király nemzeti színű zászlót, s nyomban tapasztalná azt, hogy milyen sűrű az a multa dobott fátyol, tapasztalná fogná, hogy utait a magyar nép hogy hinti be a szeretet virágaival, tapasztalná azt az érzelmet, hogy nemzet hűségét ad a királynak, melynel igazabban nemzet uralkodónak

még nem adott soha, tapasztalná azt, hogy a nemzet királyának trónját dönthetetlen erővel veszi körül — — — de így? A magyar a „scharzgelbért“ — ha mindjárt király viseli is azt — nem lelkesedhetik soha, soha!

Ferencz Józsefnek, mint a Habsburg-család tagjának és osztrák császárnak lehetnek, amint vannak is családi színei, de Magyarország területén Ferencz József — közjogilag — nem lehet egyéb, mint a magyar államiság legfőbb képviselője és személyesítője s minthogy a magyar lobogó egyttal a királynak is törvénybe iktatott lobogója: miért használ tehát a magyar király osztrák császári lobogót Magyarországon területén?

A király nyomában Magyarországon mindenütt megjelenik a közjogellenes fekete-sárga zászló s a nemzet ebből csak azt látja, és érzi, hogy jelképesen a király magát még mindig a multtal, az egységes osztrák császársággal azonosítja.

Közgazdaság.

Ismét egy lépés.

Egy igen egyszerű kis körlevél fekszik előttünk, mely éppen azért hívta fel figyelmünket, hogy eltérőleg a mai hangzatos reklamoktól, minden hatásadászat nélkül tudatja a közönséggel, hogy egyik kis virágzó iparvállalatunk, mely három évi rövid fennállása óta beigazolta életképességét a mult hóban megnyílt iparkamarai muzeum kiállításán is, a kormánytól gépekben nyert államsegély folytán üzletköre terjesztése céljából társas viszonyba lépett és „Első debreczeni Fésűgyár“ törvényszékiileg bejegyzett cég alatt kívánják befejezni azon megkezdett munkát, melynek hazai és helyi érdekei oly szoros összefüggésben kapcsolódnak össze városunk érdekeivel.

Nem a tulajdonosokról kívánunk megemlékezni, bár ehhez is volna hozzászólásunk mert jól esik látnunk azon megfigyelendő körülményt, hogy a külföld mintájára oly kezekben nyugszik e vállalat jövője, kiknél az anyagi előnyök másodrendű kérdéssé törpülnek hazafias törekvésünk előtt.

Ugyanis a törekvő tulajdonok a mi — már régóta pusztulásnak indult — fésű iparunk fellendítésén kívül, nagyobb szabásu halesont utánzat gyárat is szándékoznak kapcsolatban létesíteni, kiterjeszteni kívánják továbbá az üzemet szaruból előállítható összes egyéb tárgyak gyártására is. Így készíttetni fognak esutorát pipa szopókát, séta botot, esernyőnyelet, késnyelet, irodai szerket, disztárgyakat, vadászskürtöt, játék trombitákat, inggombot, férfi öltönygombot stb. Szóval teljesen feldolgozni kívánják ezen kitűnő nyers anyagot, mely alföldünkön a legszébb példányokban fordul elő.

Külömben úgy tudjuk, hogy a kormány is figyelemmel fogja a vállalat működését, kísérsni s még a tulajdonosoknak itt a helyszíni szemle alkalmával kiküldött miniszteri biztos igéretet tett arra nézve is, hogy a következő évben a halesont gyártáshoz szükséges gépek kiadását — illetve beszerzését lehetőleg még a tavasszal javasolni fogja.

Városunkban, mint az alföld egyik legnagyobb központján mindenestre igen szép jövője van e vállalatnak és mint kezdő vál-

lalatot ajánlhatjuk úgy a közönség, mint a hatóság jóakaratu támogatásába.

Nem akarunk e tárgynál semmit elhallgatni, de mint a körlevélből is látszik, egyik társtulajdonos neje is oroszán részt vesz a vezetésben. Gratulálunk! Hölgyeim, a magyar ipar érdekében érkezett az idő, hogy csipkés blousainkat felgyürve, kövessük a tiszteletre méltó példát.

Ilyen példákat látva örömmel tekintünk azon jövő elé, midőn az óhajta várt vámsorompókat a mi kedves (?) osztrák szomszédaink felől felállíthatjuk.

Y. Z.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móricz Pál.

Szinte hihetetlen dolgokat láttam itt. A legmagasabb düh örjögésében megölt katonákat. Iszonyatos arcok semmitsem változott. A falhoz támaszkodva még mindig markolták a fegyveröket, csupán a látásokra hallani véltem a rettenetes kiáltást:

— Szurjátok le! Semmi kegyelem!

És ily gondolatokkal és ily szavakkal léptek az Úr Isten színe elé... Már várta őket. Mondhatta is nekik:

— Itt vagyok... Há te akard a testvéridet gyilkolni? Te nem akarsz kegyelmet? ... Nohát te se várj kegyelmet!

Majd ismét más félholt alakokat láttam, akik még ezen állapotukban is fojtogatták egymás torkát. Mert Fleurusban a sebesült poroszokat úgy kellett szétválasztani a francziáktól, még az ágyból, még a szalmazsák-ból is kicsusztak, hogy széttépjék, hogy fel-falják egymást.

Háboru! Aki háborut szervez, a ki az embereket vadállatként vadítja el, annak még majd odafönt iszonyu számadást kell tenni.

XX.

A sebesültekkal való czepekedés még alkonyatkor is tartott. Déltájt viharzó kiáltást hallottunk:

— „Éljen a császár!“ Az egész harc-vonalon végig morajlott ez a kiáltás. Napoleon a táborkarával ekkor lovagolt ki Fleurusból és a magaslatokon vizsgálta a hadsereget. Mintegy óra hosszat hallottuk ezt a kiáltást, azután hallgatásba merült minden. A hadsereg bizonyosan most menetelt tovább.

Mi még egy darabig vártuk az indulási parancsot, de midőn hiába várakoztunk, Florentin kapitány maga maga indult el tudakozódni.

Vágtatva sarkantyuzta lovát visszafelé és kiadta a parancsot:

— Dobosok! Riadót dobolni!

Az egyes csoportok eként egyesültek a zászlóaljjal. Gyorsléptekben siettek a faluba vissza. Megindult az egész hadsereg. Más csapatok parancs hiányában indultak neki és Saint-Amand felé csakugy nyüzsgött az utakon a sok katona. Némely visszamaradt század a mezőn csapott át az uttól balra és a meddig szem ellátott, sötét tömegekben mozogtak a löszeres kocsi, málhák s minden egyébféle bagázsia.

— Folyt. köv. —

Uj műterem!

nyitottam. Bátorodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kivitelű képek fognak előállíttatni

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására hozni, hogy Piacz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel Harth Gusztáv fényképész.

Nincsen ajándék!

ezt kizárják legolcsóbb árunk. Divatos női ruhakelmék, díszek, Barchetek, kendők, meleg alsók **Boros Testvérek** nődivat áruházában Debreczen Kossuth-u. 6.

A „Hortobágy“ gőzmalom

városi liszt raktárában csapó utca 4 szám tengeri liszt, tengeri dara, és árpa dara bármily mennyiségben kapható.

Rosenthal malomban megnyílt az

olajmalom!

Készít lőkmagból, napraforgó, repce és kenderből

a legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált és pille őrlést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve. Olajmagvakat a legmagasabb napi árakon vásárolok.

Tisztelettel

Rosenthal Dániel.

Felhívás!!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelmét arra felhívni, miszerint szíveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekében a rajta levő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orosházi házikenyér“

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődénkből, a melyeket ez idő szerint még csak **Simonffy utca (bérház)** és **Piacz utca 79 sz.** alatt árusítunk el.

Ezzel egyidejűleg értesítjük, hogy a jövő héttől kezdve abban a kellemes helyzetben leszünk, hogy a házhoz való szállításra előjegyzéseket már elfogadhatunk, a melyeket a legpontosabban eszközölni fogunk.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa
Orosházi házikenyér sütőde.

Kerüljük az értéktelen Rum hamisítványok vásárlását.

Esenciák ártalmasak az egészségre. A Battle Axe Jamaica Rum mint

Jamaica Tea Nectar

ismeretes. Az üvegek töltését a cég személyesen ellenőrzi.

A. A. Baker & Co London E. C.

a védjegy az összes államokba törvényesen védve.

Debreczenben kapható Csanak József, Geréby Fülöp utódai, Kontsek Géza, Komlóssy Lajos fűszeg és csemege kereskedéseikben.

Csikes Ernő férfi szabó

Főtér 58 sz. Ipar és kereskedelmi bankpalota.

Készít uri, polgári, katonai, papi és mindenféle

egyenruhákat

a legújabb divat és szabás szerint, — állandó raktár **kitünő minőségű** külföldi és hazai kelmékből.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve,

12-3

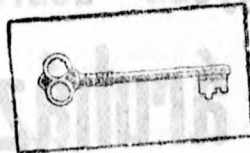
tisztelettel **CSIKES ERNŐ.**

Schicht-szappan

szarvas vagy kulcs

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

májolaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor
MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és **könnyű emészthetőségénél** fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esereknél, melyeknél az orvos az **egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását** el akarja érni. — Kapható a **osztr. magy. monarchia legelső gyógyszer-tárában és gyógyszeráru kereskedésében.** Főraktár és főelarusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,

III/3., Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

Divatos, jutanyos Női felöltők

beszerzésére ajánljuk

RÓZSA LAJOS legnagyobb nőifelöltő áruházát
Debreczen, Kistemplom bazár.

A divatszalonba látható ábrák bármelyike ezen áruházban megkapható.

10-7

Aki utazó bundát, szörme saccot, lábzsákot, téli felöltőt, csizma nadrágot, gazdász kabátot, téli öltönyt beszerezni óhajt, saját érdekében kérem előbb

a legnagyobb debreczeni

ruha áruházat,

ahol csakis a legjobb minőségű áruk tartatnak raktáron, megtekinteni.

NEUMANN M.

cs. és kir. udzari szállító.

Debreczen, piacz utca 49.

a m. kir. postával szemben.

12-3

Az elősmert jó minőségű női-ruha és costüm

szövetekből női ruhák, costümök és felöltők

készítést saját varró-termünkben, a legújabb facon szerint felvállaljuk.

Bosznay J. és Társa

divatáruháza
Debreczen, Kossuth utca 5.

Minden ruhát és blúzát vevő

hasonként új kiadásban megjelenő divatfizetést kap.

Egyedül valódi angol THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keres. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

Allein ceibler Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
in Pregrada
A. THIERRY in Pregrada

Miért szenved ön ?? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használják, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utárláthatatlan. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkemenykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbnukulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgöyülés, a lábnak járás közben történt kibebelesése, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kibebelesése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomagolással postadíjjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada“ a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyháfásában utóirhatetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régiebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi segély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elpredáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bonyos, hogy az én kiténő szerem, ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim:

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészknél.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22-24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főáradájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

$\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— korona.

Megrendeléseket czélszerűségéből postautalványon kérem

Kuzás már november hó 20 és 21-én.